

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

Збірник наукових праць

Том 1

Чернігів-2017

Міністерство науки і освіти України
Чернігівський національний технологічний університет
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди
ДНУ "Інститут модернізації змісту освіти"
Чернігівський обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

**Збірник наукових праць
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції
7–8 квітня 2017 року**

Том 1

Чернігів–2017

Редакційна колегія:

Головний редактор – Шкарлет Сергій Миколайович – доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Чернігівського національного технологічного університету

Заступник головного редактора – Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри здоров'я людини та корекційної освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Відповідальний секретар – Зайцев Володимир Олексійович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізичної реабілітації Чернігівського національного технологічного університету

Члени редакційної колегії:

Прокопенко Іван Федорович, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Казимир Володимир Вікторович – доктор технічних наук, професор, Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проректор з наукової роботи Чернігівського національного технологічного університету

Ткаченко Володимир Володимирович – доктор історичних наук, професор, в.о. директора Державної наукової установи “Інститут модернізації змісту освіти”

Заліський Анатолій Андрійович – кандидат філософських наук, доцент, заслужений працівник освіти України, ректор Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського

Бережна Таміла Іванівна – кандидат педагогічних наук, в.о. начальника відділу з наукової роботи Державної наукової установи “Інститут модернізації змісту освіти”

Гончаренко Марія Степанівна – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри валеології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, голова Української асоціації валеологів

Маркіна Тетяна Юрійівна – доктор біологічних наук, професор, декан природничого факультету Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Лисенко Ірина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-методичної роботи Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського

Карленко Наталія Вікторівна – кандидат філософських наук, директор обласного комунального закладу освіти “Криворізька загальноосвітня санаторна школа-інтернат № 8 І-ІІ ступенів”

Педагогіка здоров'я : збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-практичної П 24 конференції (м. Чернігів, 7–8 квітня 2017 р.) : [в 2 т.] / ред. колегія : С. М. Шкарлет [та ін.] . – Чернігів, 2017. – Т. 1. – 595 с.

Збірник містить наукові праці, які присвячені висвітленню результатів психолого-педагогічних досліджень щодо збереження та формування здоров'я дітей, учнівської та студентської молоді. Розглянуті теоретико-методологічні основи педагогіки здоров'я; сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища; роль фізичного виховання у збереженні здоров'я; психолого-педагогічні основи профілактики шкідливих звичок та соціально-небезпечних захворювань; здоров'язбережувальні освітні технології; актуальні проблеми корекційної педагогіки та сучасних інклюзивних процесів у загальноосвітніх навчальних закладах.

ЗМІСТ

Розділ І. Теоретичні основи валеології. Психолого-педагогічні аспекти здоров'язбереження учасників освітнього процесу

Абідова Т.С. Формування валеологічної компетентності у студентів фармацевтичного коледжу	12
Авдєєнко І.М. Науково-методологічні підходи до розвитку культури здоров'я студентів у виш	14
Алексєєнко Р.В., Рисована Л.М. Адаптаційні проблеми здоров'я сучасної студентської молоді	18
Амброзяк С.П. Упровадження здоров'язбережувальних технологій на уроках у початковій школі	21
Андрєєва Л.А., Врублевська Л.В., Малярський Ю.В. Здоров'язбережувальні освітні технології	25
Аносов І.П. Антропологічні основи здоров'язбережувальної професійної підготовки вчителя	31
Астахова М.С. Система роботи класного керівника з формування культури безпеки учнів	35
Бабич В.І., Зайцев В.О. Проблеми та перспективи формування соціального здоров'я сучасних підлітків в Україні	39
Бабій Л.М. Проблема формування цінності здоров'я і здорового способу життя	44
Барна Х.В. Валеологічне виховання як один із пріоритетних напрямків дошкільної освіти	45
Батукова Л.А. Гендерне виховання учнівської молоді	48
Безродня Т.І., Бєсараб В.І. Здоров'язбережувальні освітні технології	50
Безродня Т.І. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища в загальноосвітніх школах	53
Бельорін-Еррера О.М., Корженко І.О., Удовенко М.А. Холістичний підхід до збереження здоров'я студентської молоді	57
Бережна Т.І. Модель здоров'язбережувального середовища загальноосвітнього навчального закладу: структура і критерії	59
Бережок С.П. Формування культури здоров'я у майбутніх прохідників у процесі професійної підготовки	67
Берестова В.В., Тюкіна В.М., Орлова Л.А. Здоров'язбережувальні технології при викладанні фармакогнозії та фітотерапії у Коледжі НФаУ	71
Бєрзіня О.О., Колісник О.В. Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників із питань формування репродуктивного здоров'я, сімейних цінностей в учнів	73

Біла О.В. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища початкової школи	78	Волошина А.О., Котельнікова М.Г. Роль позааудиторної роботи у формуванні здоров'язбережувальної компетенції студентів-фармацевтів	148
Білецька К.Б. Ризики для молоді при користуванні засобами контрацепції	80	Воронцова І.А., Калінін К.Є., Влащенко С.В. Здоров'я людини і здоровий спосіб життя	150
Білик В.Г. До питань природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у вищих навчальних закладах	83	Воскобойнікова Г.Л., Довжук Н.Ш., Довжук В.В. Індивідуальне здоров'язбереження як складова професійної адаптації майбутніх викладачів медико-біологічних дисциплін вищих навчальних закладів у процесі магістерської підготовки	155
Білик Л.В. Психолого-педагогічні засади формування професійної компетентності студентів-медиків	85	Галій А.І., Дихтяр А. Соціальні аспекти питання вживання шкідливих речовин та їх впливу на здоров'я	156
Благий О.С. Формування змісту навчання майбутніх інженерів-технологів харчової галузі	89	Галій А.І., Калмикова Ю. Стан репродуктивного здоров'я студентів	158
Богданчикова О.А., Рисована Л.М., Гранкіна С.С., Польотова Н.П., Шуба І.В. Психологічні аспекти впливу Інтернет-діяльності на студента	93	Гальчанський В.М., Козлукова К.І. Методолого-теоретичні основи педагогіки здоров'я: проблема збереження, зміцнення і формування здоров'я дітей та молоді	160
Божко А.С. Інформаційний стрес навчальної діяльності - загроза психологічного здоров'я	96	Гиль Н.Е. Здоровьесберегающие технологии на уроках в начальной школе	163
Бойчук Ю.Д., Науменко Н.В., Козлов А.В. Духовне здоров'я як один із важливих чинників становлення та розвитку особистості	98	Гнутова О.О., Колодязна С.В. Формування соціально здорової особистості в умовах розвитку школи культури здоров'я	166
Бондаренко В.І. Психологічні аспекти інтерактивних методів навчання при підготовці фармацевтів	101	Гончаренко М.С., Підберезкіна Т.Є., Набока І.Є., Кабацька О.В., Нейкалюк Н.Х. Досвід Комунального закладу "Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості" - інформаційно-освітнього центру з розвитку національної мережі "Шкіл сприяння здоров'ю"	169
Бондаренко Л.Г. Вчимося спілкуватися	104	Горобей М.П. Проблеми формування культури здоров'я у студентів	174
Борисенко Л.М. Збалансоване харчування - головна складова здоров'я підлітка	107	Горчаков В.Ю., Сас А.В. Прогнозування состояния здоровья человека при общефизической подготовке	177
Борщева Я.Ю., Агєєнко Т.А., Погорелова С.М., Пальчик О.О. Вплив занять з художнього бісерування на психічний та фізичний розвиток учнів початкових класів	110	Гридасова Л., Подберезкіна О. О воспитательной системе Песталоцци	181
Борщик Л.М., Титаренко Л.В., Савіна О.Г. Психолого-педагогічні основи профілактики шкідливих звичок та соціально-небезпечних захворювань	112	Гулій А.В. Особливості девіантної поведінки сучасної молоді	185
Ващенко М.І., Найдовська Ж.М. Створення здоров'язбережувального освітнього середовища як фактору гармонійного розвитку дітей	115	Данилів Г.Є. Формування здорового способу життя молодших школярів	188
Ващенко О.М. Педагогічні умови організації здоров'язбережувального середовища початкової школи	119	Данюшина Л.М. Про систему роботи школи щодо превентивного виховання учнів	191
Вознюк А.В. Основные аспекты информационной концепции здоровья	125	Двигун А.Ю. Вплив іміджу сучасного вчителя на створення умов для формування здоров'язбережувального середовища навчання	195
Войтюк Л.І., Макарчук С.С., Нагірняк А.О. Тютюнопаління як загроза життєдіяльності людини, психолого-педагогічний вплив і методи профілактики у студентському колективі	135	Дембіцька С.В., Кобилянський О.В. Формування мотивації вивчення безпеки життєдіяльності у студентів вищих навчальних закладів технічного спрямування	198
Волкова І.В., Ізюмська Т.О. Нова українська школа: соціальна та здоров'язбережувальна освіта	141	Деменко Н.В. Виховання гігієнічних звичок шляхом особистого приклада батьків молодших школярів	201
Волошина А. Індивідуально-психологічні особливості людини. Темперамент	145	Дерев'янку О.В. Здоров'язбережувальні освітні технології як умова формування здоров'я учнів	203

Колодько А., Мулявіна Є.	336	Митрофанова А., Антоненко К., Волкова А., Мошенко Ю.	401
Ж.-Ж. Руссо про збереження здоров'я дитини		Психічне здоров'я молоді в Україні	
Комісова Т.Є., Мамотенко А.В., Коваленко Л.П.	340	Мірошниченко В.	403
Резистентність до окремих хвороб серцево-судинної системи дітей старшого шкільного віку залежно від груп крові		Сучасний стан абортів в Україні і світі	
Кондратенко Г.О.	344	Міхеєнко О.І.	404
Роль казки в розвитку дитячої емоційності		Модель культури здоров'я і здоров'ятворення особистості	
Корильчук Н.І., Корильчук Б.Т., Боцюк Н.Є.	347	Молчанюк О.В., Борзик О.Б.	408
Рівень здоров'я сьогодні – запорука здоров'я в майбутньому		Саморозвиток майбутнього вчителя початкових класів як педагогічна проблема	
Коршак В.М., Бахтізіна А.О., Торопчина М.В.	354	Москаленко Е.А.	410
Самооцінка емоційного стану молоді в залежності від соматотипу, особливостей характеру, рухливості нервових процесів і повсякденної рухової активності		Здоров'єберегаючі технології на уроках історії і во внеурочное время	
Кравчук Н.П.	356	Мухіна О.Ю., Бойчук Ю.Д., Буравель С.Д.	413
До проблеми формування здоров'язбережувальної компетентності у майбутніх вихователів ДНЗ у контексті формування ключових компетентностей		Малярія: збудники, епідеміологія та клініка	
Крейдун Н.П., Невоснна О.А., Поліванова О.Є., Яворовська Л.М.	360	Неборак С.С., Коваль А.А., Пилипенко С.В.	419
Подолання причин стресу як умова здоров'язбережувального освітнього середовища у вищому навчальному закладі		Шлунковий сік – бар'єр проти інфекційних захворювань	
Кудиєвский А.В.	362	Нікітюк Н.О.	421
Наркоманія и алкоголизм как одна из причин травматизма (аналитический обзор)		Оздоровлення за допомогою мистецтва	
Куліш О.В.	366	Овдій М.О., Волинець Л.М., Соломаха К.М., Перепелиця М.І.	424
Сучасні підходи до формування здорового способу життя в українських школах		Деякі аспекти рівня рухової активності, характеру харчування та звички тютюнопаління осіб першого зрілого віку	
Кушнір О.В., Фундіур Н.М., Шкварчук К.В., Андріяшко У.М.	370	Огороднійчук М.В., Корнійчук Н.М.	426
Вплив соціуму як один із провідних чинників поширеності шкідливих звичок у студентському середовищі		Вплив здорового способу життя на конкурентоспроможність особистості у сучасному суспільстві	
Лісовенко Г.В.	373	Олійник О.В., Торохтій Л.Ю.	430
Впровадження здоров'язбережувальних технологій у початковій школі		Профілактика порушення зору молодших школярів	
Літвін Л.М.	375	Омері І.Д., Хільченко Н.Д.	433
Готовність молоді до шлюбу і сімейного життя		Здоров'язбережувальні технології у формуванні творчої уяви дітей старшого дошкільного віку	
Лялюк И.Н.	378	Онищук С.О.	435
Здоров'єберегаючі технології как составляющие уроков русского языка и литературы		Сутність і структура здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців міжнародної торгівлі	
Ляпунова О.В., Канарьова О.М.	380	Осинський М.	438
“Школа сприяння здоров'ю” як соціальний інститут профілактики “інформаційного шуму” та виховання інформаційної культури школярів		Тату, що може лишити зору	
Майстрова О.В.	382	Павлюк О.В., Захлевська Т.В.	439
Музикотерапія як здоров'язбережувальна технологія в практиці ДНЗ		Формування ціннісного ставлення майбутніх фахівців-технологів до свого здоров'я	
Маруненко І.М., Мегалінська Г.П., Лехолетова М.М., Сердюк Л.С.	386	Пантелєєв К.В.	444
Алкоголізм як біопсихосоціальне захворювання		Особливості формування культури здоров'язбереження майбутніх офіцерів-прикордонників	
Мегалінська Г.П., Рудницька М.В., Потапова О.Г., Звєрева С.М.	390	Пивоварчук В.С., Знайда А.А., Каминский В.В., Знайда Ар.А., Негода А.В.,	446
Деякі аспекти використання ефірних олій у навчальному процесі		Пивоварчук О.В.	
Мелега К.П., Дуло О.А.	393	Валеологія, числографіка, інтегративний похід	
Валеологічна компетентність студентів вишу як фактор формування здоров'язбережувальної поведінки у процесі навчання		Пивоварчук В.С., Литвицька Т.Д.	452
Миرونюк Т.М.	398	Деякі особливості впровадження методичних рекомендацій щодо модернізації змісту освіти на оздоровчих курсах	
Роль освітнього середовища вищого навчального закладу у формуванні здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів біології		Правдівцева С.О., Лобусова М.Г., Петренко Г.В., Святцева Г.С.	456
		Основи здорового способу життя	
		Прокопенко Л.І., Бобрус Т.С., Жиденко Т.О.	459
		Стрес як виявлення психоемоційного навантаження в дітей молодшого шкільного віку	

Радзівська І.В. Компетентісна модель освіти у підготовці медичних фахівців	461	Таймасов Ю.С. Стан підготовки фахівців служби цивільного захисту до надання першої	535
Риженко К. Вплив соціальних мереж та мережі Інтернет на психоемоційних стан підлітків	465	допоміжної допомоги	
Роппе-Тенейшвілі О.В., Курмаз О.О. Комплексний вплив основних та додаткових засобів індивідуальної гігієни на стан ротової порожнини	467	Таршина С.А. Формування чинників здорової особистості на уроках англійської мови	538
Рудакова О.І., Рудакова О.В. Формування філософії здоров'язбереження у майбутніх фармацевтів	474	Твердохліб О.В., Шафоростова О.Г., Твердохліб І.І. Використання сануючої дії летких фітонцидів в оптимізації мікроклімату приміщень	540
Рудь С.В., Сторожко І.М. Проектування школи сприяння здоров'ю	476	Ткаченко М.В. Мотивація формування відповідального ставлення студентів вищих медичних навчальних закладів до цінностей оздоровчої діяльності	543
Сабадуха О.В. Обґрунтування ідеї курсу психосоматики у вищих навчальних закладах	479	Унатова І.П., Бережна А.В., Лапшина С.В. Дослідження впливу харчових добавок на здоров'я школярів	546
Савчук О.В. Роль зовнішніх конфліктів у формуванні вегето-судинної дисфункції у підлітків	484	Фоміна Л.В., Шейко А.О. Здоров'я як складова частина психічної стійкості особистості в юнацькому віці	547
Садовниченко Ю.О., М'ясоєдов В.В., Пастухова Н.Л., Князькова І.І. Здоров'язбережувальне освітнє середовище (з досвіду роботи Харківського національного медичного університету)	487	Фурса І.В., Чернікова Н.В. Використання здоров'язбережувальних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів біології	550
Самохін М.К. До питання формування готовності студентів вищого навчального закладу до здорового способу життя	491	Фуртак І.І., Грицко Р.Ю. Напрями розвитку громадського здоров'я в Україні	553
Сап'яник О.М. Здоров'язбережувальні технології на уроках трудового навчання	494	Хозраткулова І.А. Сформованість психологічної культури як показник професійного здоров'я вчителя	556
Сачава Н.М. Філософські обрії здоров'я нової української школи	497	Цибульник Л.О. Здоров'я людини – це гармонія зі світом і в собі	561
Селютіна С., Сергенюк І. Психолого-педагогічні засади формування здорового способу життя студентської молоді	505	Чепурнова О.А. Критерії здоров'язбереження на заняттях гуртків	563
Семенова М.О. Здоров'я як моральний вибір майбутнього педагога	507	Чернецька Ю.І., Бойченко А.О. Флешмоб як соціально-педагогічний засіб формування здорового способу життя молоді	565
Серга О.О. Комплексний підхід до питання збереження здоров'я в умовах сьогодення	512	Чечельницька Ю.С. Здоров'я молоді – здоров'я нації	567
Сергєєва Т.П., Кананихіна О.М. Комплексний підхід до формування культури здоров'я студентів	514	Шепітько В.І., Лисаченко О.Д., Єрошенко Г.А., Клімач Т.М., Боруца Н.В. Причини розвитку та основи профілактики шкідливих звичок у студентів стоматологічного факультету медичного ВНЗ	570
Сисоєва В.М., Радченко Н.Л. Майстер-клас "Ігри на уроках Основ здоров'я"	518	Шкодіна А., Беляєв І., Беляєва О. Здоровий спосіб життя: минуле і сьогодення	573
Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Телюков О.С., Рудь В.О. Психопрофілактика рецидивів суїцидальних спроб у підліткової популяції	523	Штанько Н.О. Технологія "Іпотерапія" у роботі з дошкільниками: досвід позитивного спілкування	579
Сливка Л.В. Діяльність шкільних лікарів у Польщі міжвоєнної доби ХХ століття в контексті сучасних підходів до створення здоров'язбережувального освітнього середовища в навчальному закладі	526	Щербак І. М., Латишева А.В., Щевельова А.В., Березнякова С.І. Роль музикотерапії в формуванні здоров'я дітей	582
Сопова І.Ю. Наслідки абортів як один з чинників, що формує стан репродуктивного здоров'я, як одну з складових загального здоров'я людини	530	Щербак І.М., Зайцева К.А., Гур'єва І.О., Волошенко Н.М., Лактіонова І.А. Адаптація як чинник формування міжособистісних відносин	585
Спірке О.А. Шлях до здорового способу життя	532	Юхимчук Т.І. Особливості впровадження сучасних здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі	587
		Яковлев В.Г., Зуб О.В., Алфімова Л.Д. Роль природничо-наукових дисциплін у розвитку пізнавальної діяльності майбутніх офіцерів Національної гвардії України у процесі професійної підготовки	591

зазначеного у цій віковій групі ще й додається, порівняно з дорослими жінками, такий небажаний наслідок як закриття хрящових зон росту в кістках, а це в свою чергу призводить до низькорослості та зміни пропорцій скелету. Окрім того недостатність природних статевих гормонів спричинює розлади дозрівання мозкових структур, а синтетичні гормони негативно впливають на центральну нервову систему, що, зокрема, проявляється у зниженні пізнавальної функції. Також як наслідок використання даної групи контрацептивів можлива тривала аменорея, передчасне старіння, неплідність навіть після припинення використання даних засобів та ін. [2, с. 177-178; 4, с. 132]. Ефективність гормональних контрацептивів не перевищує 93% [2, с. 178-179].

Перерваний статевий акт як засіб контрацепції практикували 16,6% респондентів, котрі брали участь у соціологічному опитуванні Українського інституту соціальних досліджень імені О. Яременка [1, с. 90]. Слід зазначити, що така поведінка у сексуальній сфері не здатна попередити зараження захворюваннями, які передаються статевим шляхом, а також спричинюється невроту та фрустрації обох партнерів. Хронічний простатит та імпотенція можуть бути теж наслідком практикування перерваного статевого акту [3, с. 104, с. 129]. Слід зазначити, що Індекс Перла (кількість незапланованих вагітностей на 100 жінок, які використовують той чи інший контрацептив упродовж року при використанні даного засобу становить 15-40% [4, с. 129].

Підсумовуючи усе вище згадане, слід зазначити, що віддаленим наслідком сексуальної революції є помолодшання віку, коли молоді громадяни нашої країни отримують перший сексуальний досвід. У 17-річному віці більше половини юнаків та третина їх однолітків дівчат мали ранні статеві стосунки, при цьому найчастіше вони використовували такі контрацептиви як презервативи, гормональні пігулки та перерваний статевий акт. Проаналізувавши найпопулярніші серед молоді засоби контрацепції, варто наголосити, що жоден з них не дає 100% гарантії того, що дівчина не завагітніє, або хтось із партнерів не заразиться від іншого захворюваннями, які передаються статевим шляхом. Оскільки існують ризики із ненадійністю контрацептивів, а також їхнє застосування може принести серйозні негативні наслідки для здоров'я молодої людини, слід пропагувати серед осіб даної вікової категорії утримання від ранньої статевої ініціації та загалом статевих стосунків до шлюбу. Навчання юних дівчат та хлопців правилам користування протизаплідними засобами приводить молоду людину до думки, що вона може вести безладне статеве життя, уникаючи при цьому будь-яких наслідків, що не є правдою.

Література

1. Показники та соціальний контекст формування здоров'я підлітків: моногр. О.М. Балакірева, Т. В. Бондар, Д. М. Павлова та ін.; наук. ред. О.М. Балакірева. – К.: ЮНІСФ, Укр. ін-т соц. дослідж. ім. О. Яременка, 2014. – 156 с.
2. Плідність – дар і завдання. Навчальний посібник з методу розпізнавання плідності. О. Кука, С. Лісовська, З. Городенчук та ін.; упор. О. Кука. – Львів: Колесо, 2007. – 348 с.
3. Сприяння здоровому способу життя школярів: посібник для вчителя (7-11 класи). П. Гусак, Г. Кришталь, О. Кука та ін.; заг. ред. П. Гусак. – Львів: Колесо, 2011. – 184 с.
4. Терешкевич Г.Т. Основи біоетики та біобезпеки: підручник. – Тернопіль: ТДМУ, 2014. – 400 с.

ПІТАНЬ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Професійна підготовка психолога є складною цілісною багатосторонньою навчальною системою, яка функціонує відповідно до кваліфікаційних вимог, що висуваються до майбутніх фахівців в галузі психології. З позицій сьогодення питання підготовки майбутнього психолога у вищому навчальному закладі мають, по-перше, специфіка діяльності майбутнього психолога, яка вимагає не лише володіння професійними знаннями, а й розуміння того, що без знань неможливе здійснення просвітницької, розвиваючої, консультативної, діагностичної та корекційної роботи; по-друге, необхідність якнайшвидшої адаптації і активізації діяльності випускників вищої школи в суспільстві, який, внаслідок розвитку нової ситуації в країні, яка характеризується кризовими явищами соціальної, економічної, екологічної та політичної обстановки, висуваються особливі вимоги до професіоналізму фахівців в галузі психології; по-третє, зростання стресового навантаження на людину із-за зниження життєвого рівня, нестабільності в суспільстві і постійно зростаючої загрози тероризму; по-четверте, недостатність умінь людей забезпечити безпеку і громадську безпеку в природних, техногенних і соціальних умовах, які постійно змінюються.

При наявності впливу вищезгаданих чинників доречно було б згадати і про структуру сучасного навчання дітей, що супроводжується великими емоційними навантаженнями, частими стресовими ситуаціями та ін. Зважаючи, що стан психічного здоров'я здебільшого залежить від самої людини, її свідомості, майбутні психологи повинні бути готові до формуванню у молодшого покоління позитивного ставлення до власного здоров'я. Основою такої діяльності має бути певна система взаємодії з дітьми та підлітками: організація просвітницької роботи, залучення їх до різних видів оздоровчої діяльності та виховання позитивного ставлення до власного самовдосконалення.

Як показує сучасна практика, традиційна система навчання, не забезпечує високою мірою формування психолога нового покоління, здатного на високому рівні виконувати різноманітні обов'язки, які постають перед ним у практичній діяльності. Це зумовлює необхідність удосконалення професійної підготовки майбутніх психологів з метою формування їх не лише як майбутніх фахівців-психологів у вузькому розумінні, а й як всебічно розвинених, освічених, культурно багатих спеціалістів. Одним із пріоритетних напрямів підвищення якості професійної підготовки майбутнього психолога є формування його професійної спрямованості.

Н. Марчук зазначає, що у сучасній психології є принаймні два загальні підходи до розуміння професійної спрямованості. У межах першого підходу, запропонованого дослідником, професійна спрямованість розглядається як устремління,

бажання, потреба й можливість індивіда виконувати певну діяльність (С. Зимічева, Н. Кузьміна, А. Маркова та ін.), а також схильність, здатність (Ф. Гоноболін, В. Сластьонін, О. Щербаков та ін.). У цьому підході приділяється увага професійно важливим якостям суб'єкта. Другий підхід акцентує увагу на взаємовпливі професійної діяльності й особистості суб'єкта, невіддільності професійного й особистісного розвитку (С. Аксельраде, Е. Гінзберг, В. Гінзберг та ін.), ролі особистісних особливостей суб'єкта в реалізації професійної діяльності (Е. Зеєр, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Мітіна та ін.), значення гармонізації особистісного і професійного аспектів розвитку людини в ефективній організації професійної діяльності (Ю. Афонькіна, О. Бодальова, Л. Головей, Л. Мітіна, М. Пряжніков та ін.) [2, с. 183-184].

Отже, проблема формування професійної спрямованості майбутнього фахівця є досить актуальною і потребує свого вирішення. Безумовно, ефективність формування професійної свідомості майбутніх психологів впливає на вивчення дисциплін усіх трьох циклів підготовки, зазначених у Державному стандарті вищої освіти. Так, цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки за рахунок дисциплін культурологічного спрямування забезпечує формування внутрішньої культури майбутнього психолога. Дисципліни цивільно-математичної та природничо-наукової підготовки формують необхідне підґрунтя для подальшого засвоєння студентами професійно-орієнтованих дисциплін. Для майбутніх психологів такими дисциплінами є: вікова фізіологія, анатомія та фізіологія центральної нервової системи, фізіологія вищої нервової діяльності, безпека життєдіяльності та основи охорони праці, основи медичних знань та охорона здоров'я, екологія. Цикл професійної та практичної підготовки включає блок психолого-педагогічних дисциплін, які забезпечують формування готовності майбутнього фахівця до професійної діяльності.

На сучасному етапі розвитку суспільства особливу значущість набувають природничо-наукові знання, особливо знання про безпеку життєдіяльності та екологію людини тощо. Важливість природничо-наукової складової професійної підготовки, зокрема й психологів, знайшла своє відображення у Державній національній програмі "Освіта" (Україна XXI століття), де мова йде про оптимальне поєднання гуманітарної та природничо-математичної складової освіти, необхідність формування світоглядної, економічної, екологічної культури, важливість поєднання основ класичних фундаментальних дисциплін сучасного розуміння закономірностей будови світу [1].

С. Старостіна наводить такі аргументи необхідності вивчення природничих наук: сучасні технології вимагають принципово нового знання, яке дають лише фундаментальні природничі науки; вузька спеціалізація ускладнює або робить неможливою зміну напрямку професійної підготовки, якщо студент розчарувався у зробленому виборі, а знання природничих наук забезпечують можливість неодноразового вибору; природничо-наукова підготовка забезпечує оволодіння науковими методами дослідження, що робить фахівця затребуваним за межами своєї спеціальності; володіння базовими природничо-науковими знаннями дає можливість орієнтуватися у сучасному високотехнологічному суспільстві; критичне мислення і науковий світогляд, які, в основному,

формується під час ПНП, дозволяють зрозуміти явища природи, які мають природну і магічну інтерпретацію, що ускладнює маніпулювання людьми [3, с. 104].

Для забезпечення природничо-наукової підготовки майбутніх психологів створено кафедри медико-біологічних та валеологічних основ охорони життя людини в Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, яка постійно вдосконалюється відповідна навчально-методична база.

Отже, підготовка майбутніх психологів у вищих навчальних закладах є складною, багатокомпонентною педагогічною системою, одним з аспектів якої є формування професійної спрямованості, і саме природничо-наукові дисципліни, на нашу думку, мають необхідний потенціал для її формування.

Література

1. Державна Національна програма "Освіта" (Україна XXI століття). – К.: Райдуга, 1994. – 104 с.
2. Марчук Н.Ю. Оптимизация профессионально-личностной направленности педагога: дисс. ... канд. психол. наук: 19.00.07. – Екатеринбург, 2012. – 23 с.
3. Старостіна С.Е. Естественнаучное образование студентов гуманитарных специальностей в условиях интеграции научного знания: дисс. ... докт. пед. наук: 13.00.07. – Чита, 2011. – 472 с.

Білик Л.В.

Черкаська медична академія

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Сьогодні пріоритетним напрямом модернізації системи вищої медичної освіти є підвищення якості професійної підготовки медичних працівників. В Україні схвалено Концепцію розвитку вищої медичної освіти (2007), яка спрямована на формування професійної компетентності майбутніх фахівців, підвищення конкурентоспроможності їх на вітчизняному та міжнародному ринку праці. В сучасних умовах, особливо актуальним у сфері вищої медичної освіти стає компетентнісний підхід, який спрямований на перехід від традиційних знань до отримання практичного досвіду роботи й фахової компетентності.

Формування компетентних бакалаврів медицини сьогодні набуває все більшої актуальності у зв'язку зі зростанням рівня вимог соціуму до медичних працівників та до якості медичних послуг. Забезпечення кваліфікованої медичної допомоги населенню є однією з пріоритетних завдань держави, про що йдеться у ст. 49 Конституції України. Перехід на страхову медицину вимагає посилення вимог саме до формування професійної компетентності медичних працівників.

Термін "компетентність" з'явився в науковій літературі у 60-х роках минулого ст. у таких розвинутих країнах, як Великобританія, Німеччина, США. Дослідниця підкреслює, що поняття компетентність має грецьке та латинське походження. Як зазначає науковець, походження цього терміна від грецького

розвиток, розкривати сутність предметів і явищ; здатність до усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків; творча активність, здатність до інтуїтивного передбачення й застосування знань у нових ситуаціях [5, с. 80-81].

Визначаючи роль природничо-наукових дисциплін у професійній підготовці майбутнього офіцера, вважаємо, що належне засвоєння таких дисциплін сприяє: формуванню усвідомлення важливості природничо-наукових знань для майбутньої професійної діяльності; посиленню міжпредметних зв'язків природничо-наукової та професійної підготовки; більш гармонічній адаптації майбутніх фахівців до соціальних, економічних, технологічних і природних чинників життя; створенню умов розвитку професійно-значущих якостей особистості; успішному здійсненню безперервної освіти впродовж життя; підвищенню професійної мобільності військових в напрямку розширення професійних умінь і навичок у межах обраного фаху.

Професійні вимоги до військовослужбовця невинно зростають, що потребує постійного вдосконалення його підготовки. Вивчення природничо-наукових дисциплін майбутніми офіцерами сприятиме підвищенню їхньої конкурентоздатності та якісній професійній підготовці.

Література

1. Державна Національна програма "Освіта" (Україна XXI століття). – К.: Райдуга, 1994. – 61 с.
2. Дворякина С.Н. Межпредметные связи и прикладная направленность школьного курса математики в классах биологического профиля: автореф... дисс. на соискание учен. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.02 "Теория и методика обучения и воспитания". – М., 1998. – 20 с.
3. Сисоева С.О., Алексюк С.М. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: монографія. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с.
4. Гусак Л.П. Професійна спрямованість навчання вищої математики студентів економічних спеціальностей: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти”. – Вінниця, 2007. – 20 с.
5. Зверева Н.М. Формирование естественнонаучного мышления школьников в процессе обучения физике: дисс. ... д-ра пед. наук: 13.00.08. – Горький, 1989. – 435 с.

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

Збірник наукових праць
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції
7-8 квітня 2017 року

Том 1

Відповідальність за наукову достовірність матеріалів
та відсутність плагіату несуть автори

Статті видано в авторській редакції та за кошти авторів

Підписано до друку 23.03.2017 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times ET. Друк ризографічний.
Умов.-друк. арк. 34,6. Наклад 280 прим. Замов. № 0323/2-17.

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні ФОП В. В. Петров
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 24800000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 78-17-137.
e-mail:bookfabrik@mail.ua